

శ్రీ రుక్మిణీ కళ్యాణ ఘట్టము(సంస్కృత శ్లోకాలు)

(వేద వ్యాస విరచిత శ్రీ మద్భాగవతము)

పెళ్లికాని ఆడవారు లేదా మగవారు ఈ రుక్మిణీ కళ్యాణ ఘట్ట శ్లోకాలని విన్నా, పారాయణము చేసినా శీఘ్రముగా వివాహం అవుతుందని, భార్యభర్తల మధ్య అనురాగం పెరుగుతుందని, ఐశ్వర్యాన్ని, ఆరోగ్యాన్ని, మోక్షమును అనుగ్రహిస్తుందని ఫలశ్రుతి. ముఖ్యంగా పెళ్ళి కానివారు రుక్మిణీ కళ్యాణ చరితమును విని ఈ శ్లోకాలని 40 రోజులు పారాయణము చేయడం వల్ల వివహ యోగం వచ్చి తీరుతుందని శాస్త్ర వచనము.

-- బ్రహ్మశ్రీ వద్దిపర్తి పద్మాకర్ గారు

రాజోవాచ

భగవాన్ భీష్మకసుతాం రుక్మిణీం రుచిరాననామ్ ।

రాక్షసేన విధానేన ఉపయేమ ఇతి శ్రుతమ్ । 1

భగవన్ శ్రోతుమిచ్ఛామి కృష్ణస్యామితతేజసః ।

యథా మాగధసాల్వాదీన్ జిత్వా కన్యామ్ ఉపాహరత్ । 2

బ్రహ్మన్ కృష్ణకథాః పుణ్యాః మాధ్వీర్లోకమలాపహాః ।

కో ను తృప్యేత శృణ్వానః శ్రుతజ్ఞో నిత్యనూతనాః । 3

శ్రీశుక ఉవాచ

రాజాసీద్భీష్మకో నామ విదర్భాధిపతిర్మహాన్ । తస్య పంచాభవన్ పుత్రాః కన్యైకా చ వరాననా । 4

రుక్మ్యగ్రజో రుక్మరథో రుక్మబాహురనంతరః । రుక్మకేశో రుక్మమాలీ రుక్మిణ్యేషాం స్వసా సతీ । 5

సోపశ్రుత్య ముకుందస్య రూపవీర్యగుణశ్రియః । గృహాగతైర్గీయమానాస్తం మేనే సదృశం పతిమ్ । 6

తాం బుద్ధిలక్షణౌదార్యరూపశీలగుణాశ్రయామ్ । కృష్ణశ్చ సదృశీం భార్యాం సముద్వోఢుం మనో దధే ।7

బంధూనామిచ్ఛతాం దాతుం కృష్ణాయ భగినీం నృప । తతో నివార్య కృష్ణద్విడ్రుక్మీ చైద్యమమన్యత । 8

తదవేత్యాసితాపాంగీ వైదర్భీ దుర్మనా భృశమ్। విచింత్యాప్తం ద్విజం కంచిత్కృష్ణాయ ప్రాహిణోద్ద్రుతమ్। 9

ద్వారకాం స సమభ్యేత్య ప్రతీహారైః ప్రవేశితః । అపశ్యదాద్యం పురుషమాసీనం కాంచనాసనే । 10

దృష్ట్వా బ్రహ్మణ్యదేవస్తమవరుహ్య నిజాసనాత్ । ఉపవేశ్యార్హయాంచక్రే యథాత్మానం దివౌకసః । 11

తం భుక్తవంతం విశ్రాంతముపగమ్య సతాం గతిః । పాణినాభిమృశన్ పాదావవ్యగ్రస్తమపృచ్ఛత । 12

కచ్చిద్ద్విజవరశ్రేష్ఠ ధర్మస్తే వృద్ధసమ్మతః । వర్తతే నాఽతికృచ్ఛ్రేణ సంతుష్టమనసః సదా । 13

సంతుష్టో యర్హి వర్తేత బ్రాహ్మణో యేన కేనచిత్ । అహీయమానః స్వాద్ధర్మాత్ స హ్యస్యాఖిలకామధుక్ । 14

అసంతుష్టోఽసకృల్లోకానాప్నోత్యపి సురేశ్వరః । అకించనోఽపి సంతుష్టః శేతే సర్వాంగవిజ్వరః । 15

విప్రాన్ స్వలాభసంతుష్టాన్ సాధూన్ భూతసుహృత్తమాన్ ।

నిరహంకారిణః శాంతాన్ నమస్యే శిరసాఽసకృత్ । 16

కచ్చిద్వః కుశలం బ్రహ్మన్ రాజతో యస్య హి ప్రజాః । సుఖం వసంతి విషయే పాల్యమానాః స మే ప్రియః । 17

యతస్త్వమాగతో దుర్గం నిస్తీర్యేహ యదిచ్ఛయా ।సర్వం నో బ్రూహ్యగుహ్యం చేత్ కిం కార్యం కరవామ తే । 18

ఏవం సంపృష్టసంప్రశ్నో బ్రాహ్మణః పరమేష్ఠినా । లీలాగృహీతదేహేన తస్మై సర్వమవర్ణయత్ । 19

రుక్మిణ్యువాచ

శ్రుత్వా గుణాన్ భువనసుందర శృణ్వతాం తే నిర్విశ్య కర్ణవివరైర్హరతోఽంగతాపమ్ ।

రూపం దృశాం దృశిమతామఖిలార్థలాభం త్వయ్యచ్యుతావిశతి చిత్తమపత్రపం మే । 20

కా త్వా ముకుంద మహతీ కులశీలరూప- విద్యావయోద్రవిణధామభిరాత్మతుల్యమ్ ।

ధీరా పతిం కులవతీ న వృణీత కన్యా కాలే నృసింహ నరలోకమనోభిరామమ్ । 21

తస్మే భవాన్ ఖలు వృతః పతిరంగ జాయామ్ ఆత్మార్పితశ్చ భవతోఽత్ర విభో విధేహి ।

మా వీరభాగమభిమర్శతు చైద్య ఆరాత్ గోమాయువన్మృగపతేర్బలిమంబుజాక్ష । 22

పూర్తేష్టదత్తనియమవ్రతదేవవిప్ర గుర్వర్చనాదిభిరలం భగవాన్ పరేశః ।

ఆరాధితో యది గదాగ్రజ ఏత్య పాణిం గృహ్ణాతు మే న దమఘోషసుతాదయోఽన్యే । 23

శ్వో భావిని త్వమజితోద్వహనే విదర్భాన్ గుప్తః సమేత్య పృతనాపతిభిః పరీతః ।

నిర్మథ్య చైద్యమగధేంద్రబలం ప్రసహ్య మాం రాక్షసేన విధినోద్వహ వీర్యశుల్కామ్ । 24

అంతః పురాంతరచరీమనిహత్య బంధూన్ త్వాముద్వహే కథమితి ప్రవదామ్యుపాయమ్ ।

పూర్వేద్యురస్తి మహతీ కులదేవియాత్రా యస్యాం బహిర్నవవధూర్గిరిజాముపేయాత్ । 25

యస్యాంఘ్రిపంకజరజస్స్నపనం మహాంతో వాంఛంత్యుమాపతిరివాత్మతమోపహత్యై ।

యర్హ్యమ్బుజాక్ష న లభేయ భవత్ప్రసాదం జహ్యామసూన్ వ్రతకృశాన్ శతజన్మభిః స్యాత్ । 26

బ్రాహ్మణ ఉవాచ

ఇత్యేతే గుహ్యసందేశా యదుదేవ మయాఽఽహృతాః ।

విమృశ్య కర్తుం యచ్చాత్ర క్రియతాం తదనంతరమ్ । 27

శ్రీ శుక ఉవాచ

వైదర్భ్యాః స తు సందేశం నిశమ్య యదునందనః ।ప్రగృహ్య పాణినా పాణిం ప్రహసన్నిదమబ్రవీత్ । 1

శ్రీ భగవానువాచ

తథాహమపి తచ్చిత్తో నిద్రాం చ న లభే నిశి । వేదాహం రుక్మిణా ద్వేషాన్మమోద్వాహో నివారితః । 2

తామానయిష్య ఉన్మథ్య రాజన్యాపసదాన్ మృధే । మత్పరామనవద్యాంగీమేధసోఽగ్నిశిఖామివ । 3

శ్రీ శుక ఉవాచ

ఉద్వాహర్క్షం చ విజ్ఞాయ రుక్మిణ్యా మధుసూదనః । రథః సంయుజ్యతామాశు దారుకేత్యాహ సారథిమ్ । 4

స చాశ్వైః శైబ్యసుగ్రీవమేఘపుష్పబలాహకైః । యుక్తం రథముపానీయ తస్థౌ ప్రాంజలిరగ్రతః । 5

ఆరుహ్య స్యందనం శౌరిర్ద్విజమారోప్య తూర్ణగైః । ఆనర్తాదేకరాత్రేణ విదర్భానగమద్ధయైః । 6

రాజా స కుండినపతిః పుత్రస్నేహవశం గతః । శిశుపాలాయ స్వాం కన్యాం దాస్యన్ కర్మాణ్యకారయత్ । 7

పురం సంమృష్టసంసిక్తమార్గరథ్యాచతుష్పథమ్ । చిత్రధ్వజపతాకాభిస్తోరణైః సమలంకృతమ్ । 8

స్రగ్గంధమాల్యాభరణైః విరజోఽమ్బరభూషితైః । జుష్టం స్త్రీపురుషైః శ్రీమద్గృహైరగురుధూపితైః । 9

పితౄన్ దేవాన్ సమభ్యర్చ్య విప్రాంశ్చ విధివన్నృప ।

భోజయిత్వా యథాన్యాయం వాచయామాస మంగళమ్ । 10

సుస్నాతాం సుదతీం కన్యాం కృతకౌతుకమంగళామ్ । అహతాంశుకయుగ్మేన భూషితాం భూషణోత్తమైః । 11

చక్రుః సామర్గ్యజుర్మంత్రైర్వధ్వా రక్షాం ద్విజోత్తమాః । పురోహితోఽథర్వవిద్వై జుహావ గ్రహశాంతయే । 12

హిరణ్యరూప్యవాసాంసి తిలాంశ్చగుడమిశ్రితాన్ । ప్రాదాద్ధేనూశ్చ విప్రేభ్యో రాజా విధివిదాం వరః । 13

ఏవం చేదిపతీ రాజా దమఘోషః సుతాయ వై । కారయామాస మంత్రజ్ఞైః సర్వమభ్యుదయోచితమ్ । 14

మదచ్యుద్భిర్గజానీకైః స్యందనైర్హేమమాలిభిః । పత్త్యశ్వసంకులైః సైన్యైః పరీతః కుండినం యయౌ । 15

తం వై విదర్భాధిపతిః సమభ్యేత్యాభిపూజ్య చ । నివేశయామాస ముదా కల్పితాన్యనివేశనే । 16

తత్ర సాల్వో జరాసంధో దంతవక్త్రో విదూరథః । ఆజగ్ముశ్చైద్యపక్షీయాః పౌండ్రకాద్యాః సహస్రశః । 17

కృష్ణరామద్విషో యత్తాః కన్యాం చైద్యాయ సాధితుమ్ ।

యద్యాగత్య హరేత్కృష్ణో రామాద్యైర్యదుభిర్వృతః । 18

యోత్స్యామః సంహతాస్తేన ఇతి నిశ్చితమానసాః । ఆజగ్ముర్భూభుజః సర్వే సమగ్రబలవాహనాః । 19

శ్రుత్వైతద్భగవాన్ రామో విపక్షీయనృపోద్యమమ్ । కృష్ణం చైకం గతం హర్తుం కన్యాం కలహశంకితః । 20

బలేన మహతా సార్ధం భ్రాతృస్నేహపరిప్లుతః । త్వరితః కుండినం ప్రాగాద్గజాశ్వరథపత్తిభిః । 21

భీష్మకన్యా వరారోహా కాంక్షంత్యాగమనం హరేః ।ప్రత్యాపత్తిమ్ అపశ్యంతీ ద్విజస్యాఽచింతయత్తదా । 22

అహో త్రియామాంతరిత ఉద్వాహో మేఽల్పరాధసః ।నాగచ్ఛత్యరవిందాక్షో నాఽహం వేద్మ్యత్ర కారణమ్ ।

సోఽపి నావర్తతేఽద్యాపి మత్సందేశహరో ద్విజః । 23

అపి మయ్యనవద్యాత్మా దృష్ట్వా కించిజ్జుగుప్సితమ్ ।

మత్పాణిగ్రహణే నూనం నాయాతి హి కృతోద్యమః । 24

దుర్భగాయా న మే ధాతా నానుకూలో మహేశ్వరః । దేవీ వా విముఖా గౌరీ రుద్రాణీ గిరిజా సతీ । 25

ఏవం చింతయతీ బాలా గోవిందహృతమానసా । న్యమీలయత కాలజ్ఞా నేత్రే చాఽశ్రుకలాకులే । 26

ఏవం వధ్వాః ప్రతీక్షంత్యాః గోవిందాగమనం నృప ।వామ ఊరుర్భుజో నేత్రమస్ఫురన్ ప్రియభాషిణః । 27

అథ కృష్ణవినిర్దిష్టః స ఏవ ద్విజసత్తమః । అంతఃపురచరీం దేవీం రాజపుత్రీం దదర్శ హ । 28

సా తం ప్రహృష్టవదనమవ్యగ్రాత్మగతిం సతీ ।ఆలక్ష్య లక్షణాభిజ్ఞా సమపృచ్ఛచ్ఛుచిస్మితా । 29

తస్యా ఆవేదయత్ప్రాప్తం శశంస యదునందనమ్ । ఉక్తం చ సత్యవచనమాత్మోపనయనం ప్రతి । 30

తమాగతం సమాజ్ఞాయ వైదర్భీ హృష్టమానసా । న పశ్యంతీ బ్రాహ్మణాయ ప్రియమన్యన్ననామ సా । 31

ప్రాప్తౌ శ్రుత్వా స్వదుహితురుద్వాహప్రేక్షణోత్సుకౌ । అభ్యయాత్తూర్యఘోషేణ రామకృష్ణౌ సమర్హణైః । 32

మధుపర్కముపానీయ వాసాంసి విరజాంసి సః । ఉపాయనాన్యభీష్టాని విధివత్ సమపూజయత్ । 33

తయోర్నివేశనం శ్రీమదుపకల్ప్య మహామతిః ।ససైన్యయోః సానుగయోరాతిథ్యం విదధే యథా । 34

ఏవం రాజ్ఞాం సమేతానాం యథావీర్యం యథావయః ।

యథాబలం యథావిత్తం సర్వైః కామైః సమర్హయత్ । 35

కృష్ణమాగతమాకర్ణ్య విదర్భపురవాసినః ।ఆగత్య నేత్రాంజలిభిః పపుస్తన్ముఖపంకజమ్ । 36

అస్యైవ భార్యా భవితుం రుక్మిణ్యర్హతి నాపరా । అసావప్యనవద్యాత్మా భైష్మ్యాః సముచితః పతిః । 37

కించిత్ సుచరితం యన్నస్తేన తుష్టస్త్రిలోకకృత్ । అనుగృహ్ణాతు గృహ్ణాతు వైదర్భ్యాః పాణిమచ్యుతః । 38

ఏవం ప్రేమకలాబద్ధా వదంతి స్మ పురౌకసః । కన్యా చాంతఃపురాత్ ప్రాగాద్భటైర్గుప్తాంబికాలయమ్ । 39

పద్భ్యాం వినిర్యయౌ ద్రష్టుం భవాన్యాః పాదపల్లవమ్ ।

సా చానుధ్యాయతీ సమ్యఙ్ముకుందచరణాంబుజమ్ । 40

యతవాఙ్మాతృభిః సార్ధం సఖీభిః పరివారితా । గుప్తా రాజభటైః శూరైః సన్నద్ధైరుద్యతాయుధైః ।

మృదంగశంఖపణవాస్తూర్యభేర్యశ్చ జఘ్నిరే । 41

నానోపహారబలిభిర్వారముఖ్యాః సహస్రశః । స్రగ్గంధవస్త్రాభరణైర్ద్విజపత్న్యః స్వలంకృతాః । 42

గాయంతశ్చ స్తువన్తశ్చ గాయకా వాద్యవాదకాః ।పరివార్య వధూం జగ్ముః సూతమాగధవందినః । 43

ఆసాద్య దేవీసదనం ధౌతపాదకరాంబుజా । ఉపస్పృశ్య శుచిః శాంతా ప్రవివేశాఽమ్బికాంతికమ్ । 44

తాం వై ప్రవయసో బాలాం విధిజ్ఞా విప్రయోషితః ।భవానీం వందయాంచక్రుర్భవపత్నీం భవాన్వితామ్ । 45

నమస్యే త్వాఽంబికేఽభీక్ష్ణం స్వసంతానయుతాం శివామ్ ।

భూయాత్పతిర్మే భగవాన్ కృష్ణస్తదనుమోదతామ్ । 46

అద్భిర్గంధాక్షతైర్ధూపైర్వాసస్స్రఙ్మాల్యభూషణైః । నానోపహారబలిభిః ప్రదీపావళిభిః పృథక్ । 47

విప్రస్త్రియః పతిమతీస్తథా తైః సమపూజయత్ । లవణాపూపతాంబూల కంఠసూత్రఫలేక్షుభిః । 48

తస్యై స్త్రియస్తాః ప్రదదుః శేషాం యుయుజురాశిషః ।తాభ్యో దేవ్యై నమశ్చక్రే శేషాం చ జగృహే వధూః । 49

మునివ్రతమథ త్యక్త్వా నిశ్చక్రామాంబికాగృహాత్ ।ప్రగృహ్య పాణినా భృత్యాం రత్నముద్రోపశోభినా । 50

తాం దేవమాయామివ వీరమోహినీం సుమధ్యమాం కుండలమండితాననామ్ ।

శ్యామాం నితమ్బార్పితరత్నమేఖలాం వ్యంజత్ స్తనీం కుంతలశంకితేక్షణామ్ । 51

శుచిస్మితాం బింబఫలాధరద్యుతి- శోణాయమానద్విజకుందకుడ్మలామ్ ।

పదా చలంతీం కలహంసగామినీం శింజత్కలానూపురధామశోభినా |

విలోక్య వీరా ముముహుః సమాగతాః యశస్విన స్తత్కృతహృచ్ఛయార్దితాః ।52

యాం వీక్ష్య తే నృపతయస్తదుదారహాస- వ్రీడావలోకహృతచేతస ఉజ్ఝి తాస్త్రాః ।

పేతుః క్షితౌ రథగజాశ్వగతా విమూఢాః యాత్రాచ్ఛలేన హరయేఽర్పయతీం స్వశోభామ్ । 53

సైవం శనైశ్చలయతీ చలపద్మకోశౌ ప్రాప్తిం తదా భగవతః ప్రసమీక్షమాణా ।

ఉత్సార్య వామకరజైరలకానపాంగైః ప్రాప్తాన్ హ్రియైక్షత నృపాన్ దదృశేఽచ్యుతం సా । 54

తాం రాజకన్యాం రథమారురుక్షతీం జహార కృష్ణో ద్విషతాం సమీక్షతామ్ ।

రథం సమారోప్య సుపర్ణ లక్షణం రాజన్యచక్రం పరిభూయ మాధవః । 55

తతో యయౌ రామపురోగమైః శనైః సృగాలమధ్యాదివ భాగహృద్ధరిః । 56

తం మానినః స్వాభిభవం యశఃక్షయం పరే జరాసంధవశా న సేహిరే ।

అహో ధిగస్మాన్ యశ ఆత్తధన్వనాం గోపైర్హృతం కేసరిణాం మృగైరివ । 57

శ్రీశుక ఉవాచ

ఇతి సర్వే సుసంరబ్ధా వాహానారుహ్య దంశితాః । స్వైః స్వైర్బలైః పరిక్రాంతా అన్వీయుర్ధృతకార్ముకాః । 1

తానాపతత ఆలోక్య యాదవానీకయూథపాః । తస్థుస్తత్సమ్ముఖా రాజన్ విస్ఫూర్జ్య స్వధనూంషి తే । 2

అశ్వపృష్ఠే గజస్కంధే రథోపస్థే చ కోవిదాః । ముముచుః శరవర్షాణి మేఘా అద్రిష్వపో యథా । 3

పత్యుర్బలం శరాసారైశ్ఛన్నం వీక్ష్య సుమధ్యమా ।సవ్రీడమైక్షత్ తద్వక్త్రం భయవిహ్వలలోచనా । 4

ప్రహస్య భగవానాహ మా స్మ భైర్వామలోచనే । వినంక్ష్యత్యధునైవైతత్ తావకైః శాత్రవం బలమ్ । 5

తేషాం తద్విక్రమం వీరా గదసంకర్షణాదయః । అమృష్యమాణా నారాచైర్జఘ్నుర్హయగజాన్ రథాన్ । 6

పేతుః శిరాంసి రథినామశ్వినాం గజినాం భువి । సకుండలకిరీటాని సోష్ణీషాణి చ కోటిశః । 7

హస్తాః సాఽసిగదేష్వాసాః కరభా ఊరవోఽంఘ్రయః । అశ్వాశ్వతరనాగోష్ట్రఖరమర్త్యశిరాంసి చ । 8

హన్యమానబలానీకా వృష్ణిభిర్జయకాంక్షిభిః । రాజానో విముఖా జగ్ముర్జరాసంధపురస్సరాః । 9

శిశుపాలం సమభ్యేత్య హృతదారమివాతురమ్ ।నష్టత్విషం గతోత్సాహం శుష్యద్వదనమబ్రువన్ । 10

భో భోః పురుషశార్దూల దౌర్మనస్యమిదం త్యజ । న ప్రియాప్రియయో రాజన్ నిష్ఠా దేహిషు దృశ్యతే । 11

యథా దారుమయీ యోషిన్ నృత్యతే కుహకేచ్ఛయా ।

ఏవమీశ్వరతంత్రోఽయమీహతే సుఖదుఃఖయోః । 12

శౌరేః సప్తదశాహం వై సంయుగాని పరాజితః । త్రయోవింశతిభిః సైన్యైర్జిగ్య ఏకమహం పరమ్ । 13

తథాప్యహం న శోచామి న ప్రహృష్యామి కర్హిచిత్ । కాలేన దైవయుక్తేన జానన్ విద్రావితం జగత్ । 14

అధునాపి వయం సర్వే వీరయూథపయూథపాః । పరాజితాః ఫల్గుతంత్రైర్యదుభిః కృష్ణపాలితైః । 15

రిపవో జిగ్యురధునా కాల ఆత్మానుసారిణి । తదా వయం విజేష్యామో యదా కాలః ప్రదక్షిణః । 16

ఏవం ప్రబోధితో మిత్రైశ్చైద్యోఽగాత్ సానుగః పురమ్ ।

హతశేషాః పునస్తేఽపి యయుః స్వం స్వం పురం నృపాః । 17

రుక్మీ తు రాక్షసోద్వాహం కృష్ణద్విడసహన్ స్వసుః । పృష్ఠతోఽన్వగమత్ కృష్ణమక్షౌహిణ్యావృతో బలీ । 18

రుక్మ్యమర్షీ సుసంరబ్ధః శృణ్వతాం సర్వభూభుజామ్ । ప్రతిజజ్ఞే మహాబాహుర్దంశితః సశరాసనః । 19

అహత్వా సమరే కృష్ణమ్ అప్రత్యూహ్య చ రుక్మిణీమ్ ।కుండినం న ప్రవేక్ష్యామి సత్యమేతద్బ్రవీమి వః । 20

ఇత్యుక్త్వా రథమారుహ్య సారథిం ప్రాహ సత్వరః ।

చోదయాశ్వాన్ యతః కృష్ణస్తస్య మే సంయుగం భవేత్ । 21

అద్యాహం నిశితైర్బాణైర్గోపాలస్య సుదుర్మతేః । నేష్యే వీర్యమదం యేన స్వసా మే ప్రసభం హృతా । 22

వికత్థమానః కుమతిరీశ్వరస్యాప్రమాణవిత్ । రథేనైకేన గోవిందం తిష్ఠ తిష్ఠేత్యథాహ్వయత్ । 23

ధనుర్వికృష్య సుదృఢం జఘ్నే కృష్ణం త్రిభిశ్శరైః ।ఆహ చాత్ర క్షణం తిష్ఠ యదూనాం కులపాంసన । 24

కుత్ర యాసి స్వసారం మే ముషిత్వా ధ్వాంక్షవద్ధవిః ।

హరిష్యేఽద్య మదం మంద మాయినః కూటయోధినః । 25

యావన్న మే హతో బాణైః శయీథా ముంచ దారికామ్ ।

స్మయన్ కృష్ణో ధనుశ్ఛిత్త్వా షడ్భిర్వివ్యాధ రుక్మిణమ్ । 26

అష్టభిశ్చతురో వాహాన్ ద్వాభ్యాం సూతం ధ్వజం త్రిభిః।స చాన్యద్ధనురాదాయ కృష్ణం వివ్యాధ పంచభిః। 27

త్రైస్తాడితః శరౌఘైస్తు చిచ్ఛేద ధనురచ్యుతః । పునరన్యదుపాదత్త తదప్యచ్ఛినదవ్యయః । 28

పరిఘం పట్టిశం శూలం చర్మాసీ శక్తితోమరౌ ।యద్యదాయుధమాదత్త తత్సర్వం సోఽచ్ఛినద్ధరిః । 29

తతో రథాదవప్లుత్య ఖడ్గపాణిర్జిఘాంసయా ।కృష్ణమభ్యద్రవత్క్రుద్ధః పతంగ ఇవ పావకమ్ । 30

తస్య చాపతతః ఖడ్గం తిలశశ్చర్మ చేషుభిః ।ఛిత్త్వాసిమాదదే తిగ్మం రుక్మిణం హంతుముద్యతః । 31

దృష్ట్వా భ్రాతృవధోద్యోగం రుక్మిణీ భయవిహ్వలా ।పతిత్వా పాదయోర్భర్తురువాచ కరుణం సతీ । 32

యోగేశ్వరాప్రమేయాత్మన్ దేవదేవ జగత్పతే । హంతుం నాఽర్హసి కల్యాణ భ్రాతరం మే మహాభుజ । 33

శ్రీశుక ఉవాచ

తయా పరిత్రాసవికంపితాంగయా శుచావశుష్యన్ముఖరుద్ధకంఠయా ।

కాతర్యవిస్రంసితహేమమాలయా గృహీతపాదః కరుణో న్యవర్తత । 34

చైలేన బద్ధ్వా తమసాధుకారిణం సశ్మశ్రుకేశం ప్రవపన్ వ్యరూపయత్ ।

తావన్మమర్దుః పరసైన్యమద్భుతం యదుప్రవీరా నలినీం యథా గజాః । 35

కృష్ణాంతికముపవ్రజ్య దదృశుస్తత్ర రుక్మిణమ్ । తథాభూతం హతప్రాయం దృష్ట్వా సంకర్షణో విభుః ।

విముచ్య బద్ధం కరుణో భగవాన్ కృష్ణమబ్రవీత్ ।36

అసాధ్విదం త్వయా కృష్ణ కృతమస్మజ్జుగుప్సితమ్ ।వపనం శ్మశ్రుకేశానాం వైరూప్యం సుహృదో వధః । 37

మైవాస్మాన్ సాధ్వ్యసూయేథాః భ్రాతుర్వైరూప్యచింతయా ।

సుఖదుఃఖదో న చాన్యోఽస్తి యతః స్వకృతభుక్ పుమాన్ । 38

బంధుర్వధార్హదోషోఽపి న బంధోర్వధమర్హతి ।

త్యాజ్యః స్వేనైవ దోషేణ హతః కిం హన్యతే పునః । 39

క్షత్రియాణామయం ధర్మః ప్రజాపతివినిర్మితః ।భ్రాతాపి భ్రాతరం హన్యాద్యేన ఘోరతరస్తతః । 40

రాజ్యస్య భూమేర్విత్తస్య స్త్రియో మానస్య తేజసః । మానినోఽన్యస్య వా హేతోః శ్రీమదాంధాః క్షిపంతి హి। 41

తవేయం విషమా బుద్ధిః సర్వభూతేషు దుర్హృదామ్ ।యన్మన్యసే సదాభద్రం సుహృదాం భద్రమజ్ఞవత్ । 42

ఆత్మమోహో నృణామేష కల్ప్యతే దేవమాయయా ।సుహృద్దుర్హృదుదాసీన ఇతి దేహాత్మమానినామ్ । 43

ఏక ఏవ పరో హ్యాత్మా సర్వేషామపి దేహినామ్ ।నానేవ గృహ్యతే మూఢైర్యథా జ్యోతిర్యథా నభః । 44

దేహ ఆద్యంతవానేష ద్రవ్యప్రాణగుణాత్మకః ।ఆత్మన్యవిద్యయా క్లుప్తః సంసారయతి దేహినమ్ । 45

నాఽఽత్మనోఽన్యేన సంయోగో వియోగశ్చాసతః సతి ।తద్ధేతుత్వాత్తత్ప్రసిద్ధేర్దృగ్రూపాభ్యాం యథా రవేః ।46

జన్మాదయస్తు దేహస్య విక్రియా నాత్మనః క్వచిత్ ।కలానామివ నైవేందోర్మృతిర్హ్యస్య కుహూరివ । 47

యథా శయాన ఆత్మానం విషయాన్ ఫలమేవ చ । అనుభుంక్తేఽప్యసత్యర్థే తథాప్నోత్యబుధో భవమ్ । 48

తస్మాదజ్ఞానజం శోకమాత్మశోషవిమోహనమ్ ।తత్త్వజ్ఞానేన నిర్హృత్య స్వస్థా భవ శుచిస్మితే ।49

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవం భగవతా తన్వీ రామేణ ప్రతిబోధితా । వైమనస్యం పరిత్యజ్య మనో బుద్ధ్యా సమాదధే । 50

ప్రాణావశేష ఉత్సృష్టో ద్విడ్భిర్హతబలప్రభః । స్మరన్ విరూపకరణం వితథాత్మమనోరథః । 51

చక్రే భోజకటం నామ నివాసాయ మహత్పురమ్ । అహత్వా దుర్మతిం కృష్ణమ్ అప్రత్యూహ్య యవీయసీమ్ ।

కుండినం న ప్రవేక్ష్యామీత్యుక్త్వా తత్రావసద్రుషా । 52

భగవాన్ భీష్మకసుతామేవం నిర్జిత్య భూమిపాన్ ।పురమానీయ విధివదుపయేమే కురూద్వహ । 53

తదా మహోత్సవో నౄణాం యదుపుర్యాం గృహే గృహే ।అభూదనన్యభావానాం కృష్ణే యదుపతౌ నృప । 54

నరా నార్యశ్చ ముదితాః ప్రమృష్టమణికుండలాః । పారిబర్హముపాజహ్రుర్వరయోశ్చిత్రవాససోః । 55

సా వృష్ణిపుర్యుత్తభితేంద్రకేతుభిః విచిత్రమాల్యాంబరరత్నతోరణైః ।

బభౌ ప్రతిద్వార్యుపక్లుప్తమంగలైః ఆపూర్ణకుంభాగురుధూపదీపకైః । 56

సిక్తమార్గా మదచ్యుద్భిరాహూతప్రేష్ఠభూభుజామ్ । గజైర్ద్వాస్సు పరామృష్టరంభాపూగోపశోభితా । 57

కురుసృంజయకైకేయ విదర్భయదుకుంతయః । మిథో ముముదిరే తస్మిన్ సంభ్రమాత్పరిధావతామ్ । 58

రుక్మిణ్యా హరణం శ్రుత్వా గీయమానం తతస్తతః । రాజానో రాజకన్యాశ్చ బభూవుర్భృశవిస్మితాః । 59

ద్వారకాయామభూద్రాజన్ మహామోదః పురౌకసామ్ ।

రుక్మిణ్యా రమయోపేతం దృష్ట్వా కృష్ణం శ్రియః పతిమ్ । 60